

Viite

Asia

Luonnonsuojelu tavoiteohjelmassa “Venäjän ekologia ja luonnonvarat 2002-2010”

Asiasanat VENÄJÄ, BIODIVERSITEETTI**Hoitaa UM** ITÄ-22**Hoitaa UE** MOS

Koordinoi

Tiedoksi

ITÄ-20; ITÄ-21; ITÄ-23; ITÄ-24; ITÄ-25

PIE

KTM; MET; METSÄHALLITUS; METSÄNTUTKIMUSLAITOS; METSÄTEOLLISUUS RY;

MMM; MTK; SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS; YM/ALO; YM/KVY

Tavoitteena on nostaa Venäjän luonnon- ja kansallispuistojen pinta-ala 40.5 milj. ha:sta 47.2 milj. ha:iin vuoteen 2010 mennessä.

Toiminta-ohjelma painottuu puistojen valvonnan kehittämiseen. Myös luonto-opastukseen ja palveluvarustukseen panostetaan.

Kansallispuistoihin suunnitellaan myös metsänhoidollisia toimia puuston elinvoimaisuuden säilyttämiseksi.

Uhanalaisten lajien säilyttämiseksi perustetaan myös tarhaamalla ja viljelemällä populaatioita sekä perustetaan geenipankkeja.

Baikalin suojelua ja Volgan alueen elvyttämistä varten on laadittu omat ohjelmansa.

Tavoiteohjelmaan “Venäjän federaation ekologia luonnonvarat ja 2002-2010” sisältyvissä alaohjelmissa “Luonnonsuojelualueet” ja “Uhanalaisten eliölajien suojelu” käsitellään alkuperäisen luonnon suojelua. Baikalia ja Volgaa varten on laadittu omat alueelliset ohjelmat.

Luonnonsuojelualueet

Venäjällä on 100 luonnonpuistoa, joiden kokonaispinta-ala on 33.5 milj. ha sekä 35 kansallispuistoa pinta-alaltaan 7.0 milj. ha. Näin näiden tärkeimpien suojelualuetyyppien kokonaisala on 40.5 milj. ha.

Tavoitteena on nostaa vuoteen 2010 mennessä kokonaispinta-ala 47.2 milj. hehtaariin, mikä olisi 2.16 % Venäjän federaation pinta-alasta.

Jaksolla 1995-2000 on perustettu 9 uutta luonnonpuistoa: Gidanski (Jamalo-Nenetsin autonominen alue), Bastak (Juutalaisten autonominen alue), Bolonski (Habarovskin piiri), Bogdinski-Bastunksaksi (Astrakanin alue), Nenetski (Nenetsien autonominen piiri), Norski (Amurin alue), Hakasski (Hakasian tasavalta), Tigirekski (Altain piiri) ja Ersi (Ingushetian tasavalta). Lisäksi laajennettiin 12 luonnonpuistoa ja perustettiin 2 federatiivista zakasnikia.

Suunnitelmakaudelle siirtyviä suojelualueiden ongelmia ovat: nykyaikaisten laitteiden ja välineiden puute, rahoitusongelmien takia valvonta on puutteellista, investointeja rakennuksiin ym. ei voida tehdä riittävästi, syrjäisten puistojen tukikohtien huolto on vaikeaa, kuljetusten kalleus rajoittaa syrjäisten alueiden toimintaa, metsäpalojen torjunta on kallista.

Ohjelman tavoitteena on säilyttää ja kehittää luonnon- ja kansallispuistojen verkostoa ja turvata puistojen toiminta. Tärkeimpiä tehtäviä suunnittelukaudella ovat:

- metsä- ja ruohikkopalojen estäminen ja torjunta
- toiminnan aineellisen perustan ja puistojen infrastruktuurin kehittäminen
- uusien luonnon- ja kansallispuistojen perustaminen
- metsänhoidolliset toimenpiteet ja metsien inventointi
- tutkimuksen, tiedotuksen ja uusien ohjeiden laadinnan tukeminen

Toimintaohjelma 2002-2010

Toimenpide	Kokonaisrahoitus, milj. RUR
<i>Pitkävaikutteiset toimenpiteet</i>	
1. Toiminnan aineellisen perustan ja puistojen infrastruktuurin kehittäminen	370
2. Metsänhoidolliset toimet kansallispuistoissa metsien elinvoimaisuuden turvaamiseksi	25
3. Luontokeskusten ja luontotupien rakentaminen ja peruskorjaus, 31 kpl	36
<i>Tieteellistekniset tehtävät ja ohjeistot</i>	
4. Puistojen luontotietojärjestelmien nykyaikaistaminen	20
5. Yhtenäisen paikkatietojärjestelmän laatiminen	7
6. Eliölajiston inventointi ja seuranta	23
<i>Vuotuisiin työohjelmiin kuuluvat työt</i>	
7. Monimuotoisuuden seuranta, seuranta-asemia perustetaan 12 puistoon	34
8. Valvonnan kehittäminen	2 291
9. Rajojen tarkistaminen ja merkintä	500
10. Metsien inventointi ja vyöhykkeistäminen	144
11. Luontokeskusten kehittäminen; näyttelyt, kirjastot, julkaisut	300
12. Luontopolut, infotaulut ja muu maastoaineisto	127
13. Luonnontilan muutoksen seuranta	60
Yhteensä	3 937 milj. RUR

Uhanalaiset eliölajit

Vuoden 2001 alussa Venäjän federaation uhanalaisten lajien Punainen Kirja sisälsi 415 eläinlajia, 533 kasvia ja 17 sientä. Kansainvälisissä yhteyksissä on todettu, että Venäjällä on erityinen vastuu seuraavista lajeista: Amurin tiikeri, Kauko - Idän leopardi, jääkarhu, merisaukko, mursu, merikarhu sekä valaat. Punaista Kirjaa koskevat säädökset vuosilta 1996 ja 1997 kaipaavat täydentämistä.

Ohjelman toimenpiteisiin kuuluu perinteisten selvitysten ja seurantojen lisäksi tarhaamalla ja viljelyllä perustettavien eliöpopulaatioiden sekä geenipankkien perustaminen. Lajikohtaisia hankkeita

ohjelmaan sisältyy Amurin tiikerin ja jääkarhun suojelemiseksi sekä valaiden perinteisen hyödyntämisen säätelyä kansainvälisen sopimuksen mukaan.

Baikal ja Volga

Baikalin alueen pinta-ala on 30.7 milj. ha ja se jaetaan seuraaviin osiin:

- ydinalue, johon kuuluvat järvi saarineen, enintään noin 50 km:n levyinen rantojen suojavyöhyke sekä luonnonsuojelualueet
- puskurivyöhyke, johon kuuluu muu valuma-alueen Venäjään kuuluva osa
- atmosfäärin vaikutuksen alue, joka ulottuu Irkutskin suunnalla noin 200 km:n päähän järvestä

Tavoiteohjelmaan kuuluu alueen suojelun ja luonnonvarojen käytön kokonaisuohjelman laadinta. Päästöjen vähentämisen ja selvitysten lisäksi ohjelmassa on myös toistakymmentä vuotta selviteltävänä ollut Baikalskin selluloosakombinaatin toiminnan uudelleen suuntaaminen. Ohjelmassa ei kerrota sitä, mihin ratkaisuun on päädytty. Esillä on ollut monia ratkaisumalleja suljetun kierron selluloosan tuotannosta perinteisten hirsitalojen valmistukseen.

Volgan valuma-alueen ohjelmaan sisältyy vesitalous- ja saastekysymysten lisäksi yhtenä kohtana metsien elinvoimaisuuden sekä eliölaajiston säilyttäminen edistäminen.

Arviointia

Ohjelmassa ei yksilöidä edes tärkeimpiä uusia perustettavia luonnonsuojelualueita. Tästä johtuen ei voida arvioida sitä, tullaanko metsien käytön ja suojelun suhteiden järjestelyn kannalta tärkeitä maankäyttöpäätöksiä tekemään suunnittelukaudella.

Luonnonsuojelualueiden kehittämiseen suunnitellut resurssit kohdennetaan pääosin perustoimintoihin kuten valvontaan ja rajojen tarkistuksiin. Luonto-opastuksen, tiedotuksen ja yleensä palvelujen kehittämiseen panostetaan merkittävästi.

Kansallispuistoihin suunnitellut metsänhoidolliset toimet poikkeavat suomalaisesta käytännöstä, jonka mukaan kansallispuistojen metsät säilytetään luonnontilassa. Metsien inventointi on ymmärrettävä metsiä koskevan perustiedon hankintana. On yllättävää, että metsäpaloja pidetään merkittävänä ongelmana myös suojelualueilla vaikka luonnonpuistoihin pääsy on hyvin rajoitettua ja kansallispuistojen käyttö ohjattua.

LIITTEET

-